

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1712

Q. 327. An, ut quis ordinari possit etiam necessariæ sint litteræ
testimoniales seu commendatitiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42433

contra alios probabiliter tenent *Gl. Decius & alii cum Less. De just. l. 2. c. 34. n. 93.* Quod si quis sic tonsuretur vel Minoribus ordinetur, non gaudet privilegio clericali, *Rebuff. & alii cum Sanch. dub. 20. n. 15.* Nec est capax Beneficii aut aliorum Ordinum, uti tenent plures apud *Sanch. dub. 28. n. 3. cum Lessio nu. 94. & Delb. supra dub. 7. f. 9.* quamvis ipse *Sanch. n. 6.* probabiliter dicat esse capacem eorum, cum propriè non sit suspensus, nec illa incapacitas inveniatur in Jure statuta: in hoc conveniunt *Sanch. Delb. & alii contra Rebuff.* posse Tonsuram & Ordines sic collatos ratificari à proprio Episcopo remittente injuriam sibi factam, & volente ita valere, ac si à seipso factum fuisset, atque sic ordinatum restituendum in omnibus. Plura de pœnis tam Ordinantis alienum sine dimissoriis quàm sic ordinati, videri possunt apud *Barb. De Off. Ep. alleg. 8. totâ.*

2249. §. 17. Quamvis *Trid. sess. 21. c. 1. De Ref.* gravissimè prohibeat aliquid dari vel accipi pro dimissoriis, sigillo &c. tamen videmus id non observari in Germania, ubi etiam exigitur certa pecunia, *Gob. n. 590. & alii.*

2250. Q. 327. An, ut quis ordinari possit, etiam necessaria sint litteræ testimoniales seu commendatitiæ. *Bz. §. 1. Trident. sess. 23. c. 5. De Ref.* sic statuit: Ad minores Ordines promovendi bonum à Parocho & à Magistro scholæ, in qua educantur, testimonium habeant. Hi verò, qui ad singulos Majores erunt assumendi, per mensem ante Ordinationem Episcopum adeant, qui Parocho aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, ut nominibus ac desiderio eorum, qui volent promoveri, publicè in ecclesia propositis, de ipsorum ordinandorum natalibus, ætate, moribus &

vita à fide dignis diligenter inquirat, & litteras testimoniales ipsam inquisitionem factam continentem ad ipsum Episcopum quamprimum transmittat. Et c. 8. Si quis ab alio promoveri petat, nullatenus id ei, etiam cujusvis generalis aut specialis rescripti vel privilegii prætextu, etiam statutis temporibus permittatur, nisi ejus probitas ac mores Ordinarii sui testimonio commendentur: si secus fiat, Ordinans à collatione Ordinum per annum, & ordinatus à susceptorum Ordinum executione, quamdiu proprio Ordinario videbitur expedire, sit suspensus.

§. 2. Maximè convenit, ut Episcopus originis testetur de natalibus & ætate, Episcopus autem domicilii, si sit diversus, de moribus & vita, illi enim optimè ista rescire possunt: Et quamvis in rigore secundùm verba, Constitutio *Inn. XII.* à n. 2166. relata videatur requirere ut singuli de omnibus illis testentur, tamen si Episcopus solius originis nil dicat de moribus & vita, è contrà si Episcopus solius domicilii nil dicat de natalibus & ætate, videntur ideo de illis tacere, quòd nesciant, ideoque remittat unus ad testimonium alterius, qui id sciat: hinc *Gallem. ad Trid. c. 8.* suprà refert hanc declarationem: Censuit Congregatio in casu, quo aliquis fuerit absens per plures annos ab Ordinario, ita ut illum commendare de vita & moribus non possit, sufficere litteras dimissorias Ordinarii, quæ continebunt, quòd ordinandus non sit excommunicatus vel contumax, sed de legitimis progenitis parentibus: informatio verò de vita & moribus habenda est ex loco, in quo fuit versatus: Et hoc est conforme Constitutioni relatz n. 2170. 2173.

§. 3. Si neuter Episcopus testatus sit v. g. de ætate, ordinandus autem afferat testimoniales

de ætate ex libro baptismali à Parocho scriptas, dubitarum est. an hoc sufficeret: Negarunt aliqui quia Constitutio *Inn. XII.* requirit testimonium de ætate dandum determinatè ab Episcopo, nec sufficit aliunde haberi certitudinem, alioquin si Ordinans sit certus, v. g. de moribus Titii, quia ipsi cohabitavit satis diu, ordinare posset sine testimonialibus ullius alterius Episcopi. Et ratio potest esse, quia quamvis in hoc casu particulari videatur cessare finis legis, qui est certitudo de ætate & reliquis, non ideo cessat lex illa, secundùm dicta l. 1. à n. 863. quia nempe re ipsa manet finis legis, qui est evitare fraudes, quæ communiter evenirent, si sufficeret quævis certitudo ex testimonio cujuscumque alterius, qui non esset Episcopus originis aut domicilii. E contrà alii duo aut tres Doctores, quos interrogavi, putârunt sufficere, quia si ita semper haberetur certitudo, nunquam esset periculum fraudis: & quamvis hoc testati non sint Episcopi, præsumitur omissum, quòd nescirent, sicque remitterent ad certitudinem aliunde accipiendam.

2253. §. 4. Si quis afferat dimissorias ab Episcopo originis suæ, non indiget testimonialibus, quas Constitutio *Inn. XII.* n. 2167. requirit, nam tantùm loquitur de illo, qui in aliena Diocesi ordinatur ratione ac titulo Beneficii in hac aliena Diocesi obtenti, & hunc dicit egere testimonialibus Episcopi originis, non autem loquitur de illo, qui ordinatur ratione & ex vi dimissoriarum ab Episcopi originis allatarum, Constitutio autem restrictiva Juris communis non debet extendi ad casum non expressum. Et ratio est, quia si Episcopus originis dimittat, cen-

set

set aptum, qui ordinetur. ergo sufficienter attestatur de natalibus, ætate, moribus & vita, non item, si ab eo non dimittatur, sed purè ratione Beneficii fiat subditus Ordinanti, qui ordinariè non ita potest rescire de illis qualitatibus. Atque ita senserunt etiam Doctores ac Professores nostri Colonix & Monast. Westph.

§. 5. Constitutio n. 2167. tantùm habet, 2254.
quòd Clericus à proprio Episcopo initiatus Tonsurâ vel Minoribus non possit ab alio Episcopo titulo Beneficii in hujus Diocesi obtenti ad ulteriores Ordines promoveri, nisi exhibuerit testimoniales Episcopi originis & domicilii. Unde si quis non fuisset à proprio Episcopo initiatus Tonsurâ vel Minoribus sed vellet his initiari titulo Beneficii alibi obtenti, judicârunt plures Doctores, quantùm est ex vi istorum verborum dictæ Constitutionis, non teneri exhibere testimoniales istorum aliorum Episcoporum, quia verba extendi non debent ultra casum expressum: attamen non est negandum aliunde esse obligationem testimoniales sufficientes exhibendi.

§. 6. Pro Regularibus dat testimoniales, 2255.
non Episcopus sed Superior regularis, Barb. De Off. Episc. alleg. 7. n. 31. cujus ratio etiam valet respectu Novitii, si hic ordinari deberet, nam etiam de aptitudine, vita & moribus Novitii meliùs rescit Superior regularis quàm Episcopus.

§. 7. Si Titius, certus se antehac esse tonsuratum, testimonium amiserit, nec reperiatur catalogus Suffraganei, à quo tonsus est, sufficiet, si id juret, ut admitti possit ad Ordines, quia ubi non potest haberi probatio plena, ad-
mitti

mitti potest illa privilegiata. Si tamen Capitulum, à quo deberet v g investiri, sed prius ostenso testimonio Tonsuræ, nollet ista probatione acquiescere, cogi non posset, quia potest secundum statuta postulare probationem plenam & juridicam, unde deberet Titius attribuere casui & infortunio, quod pergere non posset: ita iudicavi cum tribus aliis Doctoribus. Et scio aliquem isto modo exclusum esse à Præbenda cathedrali, ad quem præsentatus erat.

2257. Q. 328. Quid Sede vacante fieri possit circa Ordinationem, dimissoriales & testimoniales. R. § 1. Olim poterat Capitulum Sede vacante dare licentiam ordinandi etiam suos quamvis non arctatos, per Cap. Cum nullus De tempor. Ordin. in 6. Sed nunc Trident. sess. 7. c. 10. De Ref. sic statuit. Non liceat Capitulis ecclesiarum Sede vacante intra annum à die vacationis, ordinandi licentiam aut litteras dimissorias seu Reverendas, ut aliqui vocant, tam ex Juris communis dispositione quam etiam cujusvis privilegii aut consuetudinis vigore, alicui, qui Beneficium ecclesiasticum recepti sive recipiendi occasione arctatus non fuerit, concedere: si secus fiat, Capitulum contraveniens ecclesiastico subjaceat interdicto, & sic ordinari, si in minoribus Ordinibus constituti fuerint, nullo privilegio clericali, præsertim in criminalibus, gaudeant: in Majoribus vero, ab executione Ordinum ad beneplacitum futuri Prælati sint ipso jure suspensi. Idem repetit sess. 23. c. 10. De Ref. ubi addit, concedentes autem dimissorias contra formam Decreti, ab Officio & Beneficio per annum sint ipso jure suspensi. Et Gallem. in declarationibus n. 6. dicit esse extensum ad Capitulum exemptum habens immemoriam possessionem contrariam. Penam tamen initiati Minoribus, ut non